

17 april 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken,
advocaat te Breda,

tegen:

[naam],
geboren op [datum], onbekend of en wanneer hij is overleden,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde (1),
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van de
H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis),

en

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde (2),
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van de
H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

1. De procedure

De klaagschriften zijn door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 31 augustus 2011.

Op 22 november 2011 (inzake aangeklaagde 2) en op 28 november 2011 (inzake aangeklaagde 1) zijn bij de griffie inhoudelijke reacties ingekomen van [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

Op 2 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken.

Namens de Congregatie is verschenen [naam], Algemeen Overste.

2. De klacht

2.1. Klager is in de vierde klas op [instelling] in [plaats] gekomen. Hij was toen 10 jaar oud.

Aangeklaagde (1) was onderwijzer van de vijfde klas en tevens hoptman van de plaatselijke verkeners. Klager zat bij aangeklaagde (1) in de klas en was tevens lid van de verkeners.

Tijdens het lesgeven ging aangeklaagde (1) met zijn hand in de pijpen van de korte broek van klager. Hij ging in zijn onderbroek en zat aan de geslachtsdelen van klager te friemelen. Klager werd met opzet naast de lessenaar van aangeklaagde (1) geplaatst zodat hij geen kant op kon tijdens de les en verstijfd zat af te wachten tot de les voorbij was. Dit gebeurde geregeld.

Aangeklaagde (2) was gymdocent. Klager heeft in het schooljaar 1959/1960 gymles gehad van aangeklaagde (2).

Aangeklaagde (2) zat meestal op een kast bij de ruimte van de materialen. Bij het minste of geringste liet aangeklaagde (2) klager bij zich komen en drukte aangeklaagde (2) het hoofd van klager in zijn schoot. Ondertussen aaide hij over het hoofd van klager en drukte met een bepaald tempo het hoofd van klager naar beneden. Dit gebeurde regelmatig. Klager spreekt over een frequentie van om de twee weken. Het heeft minstens tien keer plaatsgevonden.

2.2. Klager geeft aan dat door hetgeen hij heeft meegemaakt op [instelling], zijn vertrouwen in mensen ernstig is geschaad. Zijn gevoel voor gezag is hierdoor afgekald. Klager heeft gedurende zijn werkzame leven vtij goed kunnen functioneren, omdat hij er in slaagde het gebeuren naar de achtergrond te verdrukken. Bovendien heeft hij steeds in kleinere organisaties gewerkt, hetgeen geschikter voor hem was dan grote, logge, bedrijven, waarin hiërarchie belangrijk was.

Met alle publiciteit omtrent het misbruik in de kerk is het vanzelfsprekend moeilijker geworden de herinnering weg te drukken. De herinneringen hebben nu dan ook een behoorlijke impact op klager.

Klager geeft aan dat zijn echtgenote een positieve bijdrage heeft geleverd aan zijn leven. Sinds klager niet meer werkt komen de herinneringen aan het misbruik vaker naar boven. Af en toe ligt klager er ook echt wel wakker van. Dankzij zijn vrouw is klager hier niet aan onderdoorgegaan.

2.3. Voor klager is het doel van deze procedure om de kerk toe te laten geven dat er dingen gebeurd zijn die echt niet kunnen. Hij wil dat de kerk oprecht haar excuses jegens klager aanbiedt. Hij wil serieus genomen worden en meent daarbij tevens in aanmerking te komen voor een schadevergoeding door de katholieke kerk.

3. Het verweer

Aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven.

[Naam], Algemeen Overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis), heeft in zijn inhoudelijke reactie gesteld dat er onderzoek is verricht naar de levensloop van de aangeklaagden.

In het archief van de Congregatie is er een vermelding uit latere jaren dat er maatregelen tegen aangeklaagde (1) zijn genomen op grond van een klacht dat hij zich ‘gecompromiteerd zou hebben met een jongen’. Aangeklaagde (1) mocht niet langer lesgeven. Dat aangeklaagde (1) zich derhalve schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik mag niet worden uitgesloten. Klager plaatst aangeklaagde (1) echter in een brede context van seksueel misbruik die op geen enkele manier wordt aangetoond. Klager geeft te weinig specifieke gegevens in zijn klaagschrift die tot de conclusie kunnen leiden dat klager eveneens slachtoffer is geworden van de misstanden van aangeklaagde (1).

Wat betreft aangeklaagde (2) is naast de klacht van klager een andere klacht over aangeklaagde (2) bekend die inmiddels voldoende aannemelijk bevonden is. Dat aangeklaagde (2) zich schuldig heeft gemaakt een seksueel misbruik is inmiddels door het grond achten van de eerdere klacht duidelijk. Klager geeft echter te weinig specifieke informatie in zijn klaagschrift die tot de conclusie kan leiden dat klager eveneens slachtoffer is geworden van seksueel misbruik door aangeklaagde (2).

Bij een grondverklaring van de klacht(en) is de Overste bereid om namens de Congregatie het seksueel misbruik te erkennen en excuses aan te bieden voor het feit dat dit seksueel misbruik door leden van de Congregatie is gepleegd.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer 53 jaar verstreken sedert de feiten die klager de aangeklaagden verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager in zijn klacht heeft beschreven hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Uit gegevens uit het onderzoek in het archief van de Congregatie is naar voren gekomen dat er tegen aangeklaagde (1) maatregelen zijn getroffen omdat hij zich ‘gecompromiteerd zou hebben met een jongen’. Hij mocht geen les meer geven. Voorts heeft de Klachtencommissie van de Commissie Deetman op 15 maart 2012 bericht ontvangen dat bij hen één melding bekend is aangaande aangeklaagde (1).

Wat betreft aangeklaagde (2) is bij de Klachtencommissie bekend dat er een andere klacht onder zaaknummer 2010-T084 betreffende seksueel misbruik door aangeklaagde (2) gegrond is geacht.

Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van een emailbericht d.d. 6 maart 2010 van [naam] en een schrijven d.d. 23 april 2010 van de [naam] waarin beiden melding maken van seksueel misbruik door aangeklaagde (2) op [instelling] te [plaats].

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door de aangeklaagden.

- 4.3. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik 10 jaar oud. Aangeklaagde (1) was onderwijzer en aangeklaagde (2) was gymdocent van klager. Personen waarop een kind volledig moet kunnen vertrouwen.

- 4.4. Gelet op het feit dat de aangeklaagden niet meer in leven zijn, kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Algemeen Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

- 4.5. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een grondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemeen Overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) de klachten gegrond te verklaren en zich in te zetten voor (verdere) vermindering van het leed van klager.

Dit advies is vastgesteld op 17 april 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door M.H.J. Mateman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 aan de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.